

EU-frågor

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motioner från den allmänna motionstiden 2006 som rör debatt om det framtida EU, behandlingen av det konstitutionella fördraget, EU-medlemskapet, folkomröstning om fördraget och medlemskapet, skydd mot diskriminering, insyn i arbetsgrupper inom Europeiska unionen samt Europaparlamentets säte.

Utskottet anser att motionerna ska avslås.

I betänkandet finns tre reservationer (mp, resp. v, mp) och ett särskilt yttrande (fp, mp).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Vissa frågor med anknytning till behandlingen av det konstitutionella fördraget och EU-medlemskapet	12
Skydd mot diskriminering	17
Insyn i arbetet i rådets arbetsgrupper	19
Europaparlamentets säte	20
Reservationer	22
1. Folkomröstning om EU-medlemskap, punkt 1 (mp)	22
2. Initiativ till ett nytt fördrag, punkt 2 (mp)	22
3. Folkomröstning om konstitutionen, punkt 3 (v, mp)	23
Särskilt yttrande	24
Skydd mot diskriminering, punkt 5 (fp, mp)	24
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	25
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006	25

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Folkomröstning om EU-medlemskap

Riksdagen avslår motion 2006/07:K261 yrkande 1.

Reservation 1 (mp)

2. Initiativ till ett nytt fördrag

Riksdagen avslår motion 2006/07:K261 yrkandena 2 och 3.

Reservation 2 (mp)

3. Folkomröstning om konstitutionen

Riksdagen avslår motionerna 2006/07:K261 yrkande 4 och 2006/07:K315 yrkandena 1 och 2.

Reservation 3 (v, mp)

4. EU:s framtidsfrågor

Riksdagen avslår motion 2006/07:K307 yrkandena 1 och 2.

5. Skydd mot diskriminering

Riksdagen avslår motion 2006/07:U294 yrkandena 24 och 25.

6. Insyn i arbetet i rådets arbetsgrupper

Riksdagen avslår motion 2006/07:K232.

7. Europaparlamentets säte

Riksdagen avslår motion 2006/07:K208.

Stockholm den 13 februari 2007

På konstitutionsutskottets vägnar

Berit Andnor

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Berit Andnor (s), Per Bill (m), Morgan Johansson (s), Eva Bengtson Skogsberg (m), Stefan Tornberg (c), Mauricio Rojas (fp), Helene Petersson i Stockaryd (s), Björn Leivik (m), Billy Gustafsson (s), Ingvar Svensson (kd), Anna Bergkvist (m), Marianne Berg (v), Phia Andersson (s), Annie Johansson (c), Karl Sigfrid (m), Sinikka Bohlin (s) och Max Andersson (mp).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlas tolv motionsyrkanden som väckts vid den allmänna motionstiden 2006. Yrkandena tar upp frågor om debatt om det framtida EU, behandlingen av det konstitutionella fördraget, EU-medlemskapet, folkomröstning om fördraget och medlemskapet, skydd mot diskriminering, insyn i arbetsgrupper inom Europeiska unionen samt Europaparlamentets säte.

Utskottets överväganden

Bakgrund

Det konstitutionella fördraget

Regeringskonferensen om ett nytt konstitutionellt fördrag

Regeringskonferensen om ett nytt konstitutionellt fördrag för Europa inleddes i Rom den 4 oktober 2003. Konferensens uppgift var att ta ställning till det förslag till nytt konstitutionellt fördrag som lagts fram av konventet om EU:s framtid (framtidskonventet) samt ändringsförslag från medlemsstaterna. Regeringskonferensen avslutades i Bryssel den 18 juni 2004, då stats- och regeringscheferna vid Europeiska rådets möte enades om utformningen av det nya fördraget. Det konstitutionella fördraget undertecknades i Rom den 29 oktober 2004. Fördraget ska ratificeras av medlemsstaterna, och ratifikationsinstrumenten ska deponeras hos Republiken Italiens regering. Enligt sin lydelse träder det i kraft den 1 november 2006, förutsatt att samtliga ratifikationsinstrument har deponerats, eller, om så inte är fallet, den första dagen i den andra månad som följer efter det att ratifikationsinstrumentet har deponerats av den signatärstat som sist deponerar instrumentet.

Det konstitutionella fördraget i jämförelse med det gällande

Det konstitutionella fördraget är uppdelat i fyra delar.

Del I innehåller grundprinciper för EU med bestämmelser om institutionerna och unionens befogenheter. I denna del finns många förändringar i jämförelse med det fördrag som gäller i dag.

Del II innehåller en stadga om grundläggande rättigheter. Stadgan utarbetades vid ett tidigare konvent och har lyfts in i det konstitutionella fördraget med några tillägg och förtydliganden.

Del III är omfattande och innehåller bestämmelser om hur beslut ska fattas inom olika politikområden. I huvudsak ska bestämmelserna i denna del återspegla nu gällande bestämmelser med undantag för att en anpassning görs till den rationalisering av rättsliga instrument och beslutsprocedurer som görs i del I.

Del IV innehåller slutbestämmelser, bl.a. om hur fördraget kan ändras och om det geografiska område som fördraget omfattar.

I de protokoll som finns fogade till fördraget finns bestämmelser om de nationella parlamentens roll i EU och om övergångsregler för institutionerna.

I det följande görs en summarisk redovisning för skillnaderna mellan nuvarande fördrag och det konstitutionella fördraget.

Befogenhetsfördelningen

En av de främsta avsikterna med det konstitutionella fördraget är att införa tydligare bestämmelser om befogenhetsfördelningen mellan unionen och medlemsstaterna. Målet är att klart och tydligt ange inom vilka områden unionen kan agera och vilket slags befogenheter den kan utöva inom respektive område. I fördraget delas unionens behörighet in i tre allmänna befogenhetskategorier: unionens exklusiva behörighet, delad behörighet mellan unionen och medlemsstaterna samt unionens behörighet att stödja och komplettera medlemsstaternas åtgärder. Varje politikområde som faller inom ramen för unionens behörighet har i del I i fördraget placerats i någon av befogenhetskategorierna (med undantag av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken samt samordningen av den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken, som anses behöva behandlas för sig). Närmare bestämmelser om behörigheten ingår dock i del III i fördraget. Indelningen i befogenhetskategorier motsvarar i stor utsträckning den klassificering som med åren växt fram inom rättspraxis vid EG-domstolen.

Den grundläggande principen när det gäller befogenhetsfördelningen är att unionen verkar inom ramen för de befogenheter som medlemsstaterna uttryckligen beviljat den och att den behörighet som inte överförs på unionen tillkommer medlemsstaterna. Denna s.k. princip om befogenhetsöverföring har gjorts klarare i det konstitutionella fördraget.

Det är i förhållandevis liten utsträckning det har gjorts ändringar i sak när det gäller befogenhetsfördelningen mellan unionen och medlemsstaterna. De viktigaste ändringarna finns inom de områden där fördragsbestämmelserna även i övrigt reviderades i större utsträckning. Sådana områden är framför allt utrikes- och säkerhetspolitiken samt rättsliga och inrikes frågor. Inom försvarets område har medlemsstaternas möjligheter till samarbete utökats.

Lagstiftningsförfaranden

Förfarandena för lagstiftningsarbetet inom unionen förenklas, och som huvudregel fastställs det s.k. vanliga lagstiftningsförfarandet, som motsvarar det nuvarande medbeslutandeförfarandet. Huvudprincipen är att lagar utfärdas på förslag av kommissionen och att rådet bestående av representanter för medlemsstaternas regeringar och Europaparlamentet är jämbördiga lagstiftare. Man har i möjligaste mån försökt begränsa undantagen från denna huvudregel, och de hänför sig främst till områden där unionens speciella karaktär förutsätter separata beslutsprocesser (särskilt den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken) eller som är politiskt brännbara för medlemsstaterna. Övergången till det vanliga lagstiftningsförfarandet innebär att Europaparlamentets roll i lagstiftningen stärks.

Det konstitutionella fördraget medför att fler frågor kommer att avgöras i rådet med kvalificerad majoritet i stället för genom enhälligt beslut. Detta effektiviserar unionens beslutsförmåga på de områden som faller

inom ramen för dess behörighet. Kravet på enhällighet bibehålls dock inom vissa områden (särskilt beskattningen och delvis också den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken samt socialpolitiken).

Benämningarna på rättsakterna ändras så att de bättre motsvarar benämningarna på de författningar som används i medlemsstaterna. Av de existerande rättsaktstyperna kommer således förordningar i framtiden att kallas europeiska lagar och direktiv att kallas europeiska ramlagar.

Unionens institutioner

När det gäller unionens institutioner ändras rollerna, uppgifterna och sammansättningen så att de bättre motsvarar de utmaningar som den utvidgade unionen medför samt kraven på ökad demokrati och öppenhet. Till de främsta reformerna som gäller institutionerna hör stärkandet av Europaparlamentets och Europeiska rådets ställning, inrättandet av en tjänst som utrikesminister för unionen, minskning av kommissionens antal ledamöter i framtiden samt revidering av rådets system för beslutsfattande.

Europeiska rådet blir i och med det konstitutionella fördraget officiellt en ordinarie institution som är separat från det råd som representanterna för medlemsstaternas regeringar bildar. Europeiska rådet får en ordförande (s.k. president), som väljs för en period om två och ett halvt år i sänder i stället för nuvarande ordning med roterande ordförandeskap. Europeiska rådet får inte stifta lagar, men det får nya uppgifter, t.ex. möjlighet att besluta om vissa anpassningar som görs i det konstitutionella fördraget.

Rådets uppgifter kommer inte att förändras i någon större utsträckning. Den viktigaste reformen som gäller rådet är övergången från det nuvarande, mycket invecklade systemet med röstviktning till s.k. dubbel majoritet, som är ett klarare och med tanke på beslutsfattandet effektivare system. Med dubbel majoritet avses att det i beslut som rådet fattar inom områden där kvalificerad majoritet tillämpas krävs 55 % av medlemsstaterna och 65 % av unionens befolkning för att kvalificerad majoritet ska uppnås. Detta system ökar i viss mån de stora och de allra minsta medlemsstaternas betydelse i förhållande till de s.k. mellanstora medlemsstaterna. När det gäller rådets arbete kommer ordförandeskapet åtminstone tills vidare att bibehållas som det är nu, dvs. varje medlemsstat sköter ordförandeskapet i tur och ordning under sex månader.

Europaparlamentets makt kommer på ovan nämnda sätt att öka, särskilt som lagstiftare men även som utövare av budgetmakt. Det maximala antalet platser i parlamentet kommer att öka från nuvarande 732 till 750. Platserna fördelas mellan medlemsstaterna i proportion till folkmängden, dock så att varje medlemsstat har minst 6 och högst 96 platser.

Från och med år 2014 kommer antalet ledamöter i kommissionen att minska så att antalet kommissionärer utgörs av två tredjedelar av antalet medlemsstater (t.ex. är i en union med 30 medlemsstater antalet kommis-

sionärer sammanlagt 20). Kommissionärsplatserna ska rotera jämnt mellan medlemsstaterna oberoende av staternas storlek. Hittills har de fem största medlemsstaterna haft två kommissionärer.

Den viktigaste befattningen är unionens utrikesminister, som ansvarar för unionens yttre relationer och företräder unionen på den internationella arenan. Utrikesministern kommer att arbeta både vid kommissionen och i rådet, eftersom dessa båda har en roll inom området för unionens yttre relationer. Av den orsaken sägs det att utrikesministern har ”två hattar”.

De nationella parlamenten

De nationella parlamentens ställning i unionens verksamhet och särskilt när det gäller att få upplysningar om unionens verksamhet stärks genom det konstitutionella fördraget. Den främsta reformen är det specialuppdrag som givits de nationella parlamenten att övervaka genomförandet av subsidiaritetsprincipen. Med subsidiaritetsprincipen avses att besluten fattas på rätt nivå och så nära medborgarna som möjligt. De nationella parlamenten kan skicka ett motiverat yttrande till kommissionen, Europaparlamentet och rådet om de anser att det i unionens verksamhet brutits mot denna princip.

Medborgarinitiativ m.m.

I det konstitutionella fördraget har man också strävat efter att förbättra förutsättningarna för en deltagande demokrati. Som en ny metod att påverka har man till det konstitutionella fördraget fogat medborgarinitiativet. Förutsättningen är att minst en miljon medborgare från de olika medlemsstaterna undertecknar initiativet.

Öppenheten i unionens beslutsfattande och principen om god förvaltning framhävs i fördraget genom att bl.a. institutionernas och organens skyldighet att ge upplysningar och informera om sin verksamhet utvidgas. Öppenheten när det gäller lagstiftningsarbetet ökar särskilt i rådets verksamhet.

Period av eftertanke

I samband med Europeiska rådets möte den 16–17 juni 2005 gjorde stats- och regeringscheferna ett uttalande om ratificeringen av det konstitutionella fördraget. Stats- och regeringscheferna, som noterat resultaten av folkomröstningarna i Frankrike och Nederländerna, uppmanade till en period av eftertanke för att möjliggöra en bred debatt i medlemsstaterna med deltagande av medborgarna, det civila samhället, arbetsmarknadens parter, de nationella parlamenten och de politiska partierna. Även de europeiska institutionerna bör enligt uttalandet bidra till debatten, och kommissionen anges ha en särskild uppgift att fylla.

I oktober 2005 presenterade kommissionen Plan D som i demokrati, dialog och debatt, KOM (2005) 494. Syftet var att stimulera en bred debatt mellan EU:s institutioner och EU-medborgarna. Kommissionen ville också återvinna allmänhetens förtroende för EU, genom att EU ska bli bättre både på att lyssna på medborgarna och på att informera om EU:s verksamhet.

I mars 2006 antog kommissionen ett meddelande om sina förbindelser med de nationella parlamenten. Kommissionen avsåg att i nära samarbete med Europaparlamentet och de nationella parlamenten utforska sätt att sörja för adekvat information om de årliga programmen och vara öppen för bidrag från de nationella parlamenten till initiativ i den lagstiftningsförberedande fasen, på grundval av bestämmelserna i de gällande fördragen (SEC[2006] 350).

Stats- och regeringscheferna kom vid Europeiska rådets möte i juni 2006 till slutsatsen att perioden av eftertanke ska fortsätta, men nu med inriktning på mer konkreta förslag och projekt. Å ena sidan ska de befintliga fördragen utnyttjas fullt ut så att EU kan leverera de konkreta resultat som man anser att medborgarna förväntar sig. Å andra sidan ska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd, dvs. Tyskland, under första halvåret 2007 lägga fram en rapport om läget i ratificeringsprocessen, och en undersökning av den möjliga framtida utvecklingen. Rapporten ska ligga till grund för den fortsatta reformprocessen och nödvändiga åtgärder ska vidtas senast under sista halvåret 2008.

Medborgare för Europa

I december 2006 beslutade Europaparlamentet och rådet att inrätta programmet ”Ett Europa för medborgarna” (2007–2013). Programmet är en fortsättning på programmet för medborgardeltagande (2004–2006). Programmet ”Ett Europa för medborgarna” syftar till att ge EU de verktyg som behövs för att främja ett aktivt europeiskt medborgarskap. I programmet ställs medborgarna i centrum och ges möjlighet att fullt ut åta sig sitt ansvar i egenskap av EU-medborgare. Det är ett svar på behovet av att engagera medborgarna i uppbyggnaden av Europa och kommer att främja samarbete mellan medborgare och medborgarorganisationer från olika länder för att de ska kunna mötas, agera tillsammans och utveckla egna idéer i ett europeiskt sammanhang som går längre än det nationella perspektivet och som respekterar mångfalden. Aktivt europeiskt medborgarskap är en mångfasetterad fråga som i programmet behandlas ur många olika men kompletterande synvinklar, som konkret tar sig uttryck i fyra olika insatser. Den första insatsen ”Aktiva medborgare för Europa” engagerar medborgarna direkt, antingen genom verksamhet som anknyter till vänortssamarbete eller genom andra typer av konkreta projekt för medborgare. Den andra insatsen ”Aktivt civilt samhälle i Europa” är avsedd för organisationer som bedriver forskning om europeisk offentlig politik samt för det civila samhällets organisationer, som får strukturellt stöd på grundval av sitt arbetsprogram eller stöd till gränsöverskridande projekt. Den tredje insat-

sen ”Tillsammans för Europa” stöder mycket synliga evenemang, studier och informationsverktyg. Den riktas till bredast möjliga mottagarskara över gränserna och syftar till att göra Europa mer konkret för medborgarna. Den sista insatsen ”Aktivt europeiskt ihågkommande” syftar till att bevara de platser och arkiv som har anknytning till deportationer och att bevara minnet av offren.

Kommittén för EU-debatt

Med stöd av regeringens bemyndigande den 26 april 2001 tillkallade vice statsministern (dir. 2001:35) en parlamentarisk kommitté med uppdrag att stimulera en bred, offentlig debatt om Europeiska unionen (EU), särskilt inför den kommande regeringskonferensen,

- bidra till att öka kunskaperna hos allmänheten om aktuella frågeställningar kring EU:s utveckling,
- ge företrädare för olika åsiktsinriktningar utrymme att argumentera för sina uppfattningar,
- skapa kontakter för den svenska debatten om EU och motsvarande debatt i övriga europeiska länder, och
- sammanställa analyser av de frågor som skulle komma att behandlas vid den regeringskonferens som var avsedd att inledas 2004 men som startade redan 2003.

Kommittén antog namnet EU 2004-kommittén (SB 2001:01) men har senare bytt namn till Kommittén för EU-debatt.

Uppdraget skulle enligt de ursprungliga direktiven vara slutfört när 2004 års regeringskonferens började men förlängdes i tre omgångar till utgången av 2005 (dir. 2003:113, dir. 2004:79 och dir. 2004:155). Syftet med förlängningarna var att stimulera och ge stöd åt den offentliga debatten även under regeringskonferensen och den planerade svenska ratificeringsprocessen.

Genom beslut vid regeringssammanträde den 20 oktober 2005 förlängdes kommitténs uppdrag till utgången av år 2006. I direktiven (dir. 2005:113) anges att kommitténs tidigare verksamhet bör fortsätta och samtidigt breddas för att öka fokus på de sakpolitiska frågorna inom EU. Det är vidare enligt direktiven viktigt att den offentliga debatten om EU:s framtidsfrågor utvidgas och fördjupas. Kommittén bör också enligt direktiven undersöka möjligheterna att skapa ett debattforum i syfte att skapa en öppen och aktiv diskussion med deltagande från såväl allmänhet som specifika grupper, organisationer m.fl. som berörs av de beslut som fattas inom EU. Debattforumet kan bedrivas i form av ett nätverk, där kommittén har en sammanhållande roll men där andra ingående organisationer i möjligaste mån deltar i bedrivandet av verksamheten. Ett mål bör vara att det organisatoriska ansvaret för forumet fördelas mellan ett begränsat antal parter. Slutligen anges i direktiven att en rapport om den svenska

debatten bör avlämnas till regeringen inför det planerade stats- och regeringschefsmötet under det första halvåret 2006 då en samlad bedömning av de nationella debatterna ska göras.

Kommittén presenterade i juni 2004 på eget initiativ betänkandet Sluta strunta i EU – EU 2004-kommitténs förslag till permanent bidragsgivning och utåtriktad verksamhet (SOU 2004:82). I betänkandet föreslås att ett organ för permanent bidragsgivning och utåtriktad verksamhet inrättas med placering vid Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps). Syftet med verksamheten ska vara att stimulera till ett ökat deltagande i debatten om EU och bidra till att öka allmänhetens kunskaper om aktuella EU-frågor.

Kommittén har nu slutfört sitt uppdrag och lämnat sin slutrapport.

Kommissionens vitbok om EU:s kommunikationspolitik

Den 1 februari 2006 presenterade Margot Wallström Kommissionens vitbok om EU:s kommunikationspolitik (KOM [2006] 35). Vitboken är en fortsättning på den handlingsplan om kommunikation som kommissionen antog i juli 2005. Den innehåller förslag på hur EU ska komma närmare medborgarna och ge dem inflytande i EU-frågor. Vitboken är tänkt som startskott på en debatt med medborgarna.

Vitbokens främsta syfte är att få EU:s institutioner, medlemsländerna, politiska partier och det civila samhället att skapa debatt och engagemang kring EU.

Åtgärderna i vitboken fokuseras kring fem huvudfrågor:

- att skapa gemensamma principer för kommunikation om EU-frågor,
- att ge medborgarna redskap för ökat inflytande,
- att arbeta med medier och ny teknik,
- att känna av opinionsströmningar bättre,
- att jobba tillsammans.

När det gäller den sistnämnda frågan anförs i vitboken bl.a. att medlemsstaterna länge har förpliktat sig att samarbeta med EU-institutionerna för att informera människor om EU och skapa nationella förbindelser med Bryssel. Vissa medlemsstater har aktivt uppmuntrat offentlig debatt, t.ex. om den föreslagna EU-konstitutionen. Enligt vitboken kan dock mycket mer göras. Kommissionen anser vidare att samarbetet mellan aktörerna på nationell nivå och EU-nivå skulle kunna innefatta nya nationella initiativ: offentliga och parlamentariska debatter om kommissionens årliga strategiska prioriteringar, direkta diskussioner mellan nationella ministrar och EU-kommissionärer, tv- och radioutsändningar i nationella medier osv.

Genom ett samråd inbjuder kommissionen enskilda medborgare, myndigheter och organisationer att komma med synpunkter antingen via kommissionens webbplats eller per post. Samrådet har pågått t.o.m. augusti 2006.

Konstitutionsutskottet uppmärksammade vitboken i betänkande 2005/06: KU23 EU-frågor. Utskottet hänvisade därvid till vad det sammansatta konstitutions- och utrikesutskottet tidigare uttalat om att varje medlemsstat själv, mot bakgrund av konstitutionella regler och traditioner, avgör hur

prövningen av det konstitutionella fördraget ska ske och att varje land avgör hur det vill hantera frågan (bet. 2003/04:KUU1 s. 44). Utskottet betonade i anslutning härtill även vikten av att nationella parlament spelar en central roll såväl allmänt i EU-samarbetet som när det gäller offentlig debatt kring dessa frågor.

Utrikesutskottet noterade vid sin behandling av regeringens skrivelse 2005/06:85 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2005 att kommissionen i vitboken inte omnämner nationella parlament (bet. 2005/06:UU10).

I Europaparlamentet antog utskottet för kultur och utbildning ett betänkande om vitboken i oktober 2006 (A6-0365/2006). Utskottet betonade bl.a. att de nationella parlamenten bör sträva efter att i ett betydligt tidigare skede av beslutsprocessen uppmärksamma europeiska lagstiftningsprojekt. Utskottet uppmärksammade ordförandeskapets slutsatser från konferensen med talmännen i Europeiska unionens parlament den 6–7 maj 2005 i vilka de nationella parlamententent uppmannas att varje år, företrädesvis vid ett plenarsammanträde, behandla Europeiska unionens årliga lagstiftningsprogram och arbetsprogram.

Vissa frågor med anknytning till behandlingen av det konstitutionella fördraget och EU-medlemskapet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att motioner om debatt om det framtida EU, folkomröstning om svenskt medlemskap i EU samt om det konstitutionella fördraget avslås med hänvisning till den period av eftertanke som pågår samt till att ordförandeskapet i rådet, dvs. Tyskland, under första halvåret 2007 ska lägga fram en rapport om läget i ratificeringsprocessen och en undersökning av den möjliga framtida utvecklingen. Rapporten avses ligga till grund för åtgärder under år 2008.

Jämför reservationerna 1 (mp), 2 (mp) och 3 (v, mp).

Motionerna

I motionerna 2006/07:K261 av Ulf Holm och Max Andersson (båda mp) yrkandena 1–4, 2006/07:K307 av Sven Bergström m.fl. (c) yrkande 1–2 och 2006/07:K315 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 1 tas frågor om en debatt om det framtida EU, folkomröstning om svenskt medlemskap i EU samt om det konstitutionella fördraget upp. I motion 2006/07:K315 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 2 tas frågan om antagande av delar av det konstitutionella fördraget upp.

Regler för folkomröstning

Enligt 8 kap. 4 § regeringsformen (RF) meddelas föreskrifter om rådgivande folkomröstning i hela riket och om förfarandet vid folkomröstning i grundlagsfråga genom lag. I folkomröstningslagen (1979:369) anges generella föreskrifter om rätten att delta i folkomröstning och om förfarandet m.m.

När det gäller rådgivande folkomröstning, som kunnat anordnas sedan 1922, anfördes i förarbetena till nuvarande regeringsform (prop. 1973:91 s. 187) att det inte finns något behov av att i grundlag ha närmare regler om möjligheterna att anordna sådan folkomröstning eftersom den inte innebär att avgörandet undandras statsorgan. Det ankommer på riksdagen att bestämma om sådan omröstning ska hållas och att ta ställning till utformningen av den fråga som ska bli föremål för folkomröstning. En rådgivande folkomröstning är rättsligt sett inte bindande för statsmakterna. Inför folkomröstningarna om medlemskap i EU och införandet av euron förklarade partierna uttryckligen att de avsåg att respektera folkomröstningens resultat. Möjligheten till beslutande folkomröstning i ett grundlagsärende har funnits sedan 1979 men har hittills inte använts. Bestämmelser om förutsättningarna för och betydelsen av en sådan omröstning finns i 8 kap. 15 § RF. Folkomröstning om vilande grundlagsförslag ska anordnas om yrkande därom framställs av minst en tiondel av riksdagens ledamöter och minst en tredjedel av ledamöterna röstar för bifall till yrkandet. Sådant yrkande ska framställas inom 15 dagar från det att riksdagen antog grundlagsförslaget som vilande. Yrkandet ska inte beredas i utskott. Folkomröstningen ska hållas samtidigt med det riksdagsval då grundlagsförslaget är vilande. Vid omröstningen får de som har rösträtt vid valet förklara huruvida de godtar det vilande grundlagsförslaget eller ej. Förslaget är förkastat om de flesta av dem som deltar i omröstningen röstar mot förslaget och de till antalet är fler än hälften av dem som har avgivit godkända röster vid riksdagsvalet.

Regler för överlåtelse av beslutanderätt till EU

Enligt 10 kap. 5 § första stycket RF kan riksdagen inom ramen för samarbete i EU överlåta beslutanderätt som inte rör principerna för statsskicket. Sådan överlåtelse förutsätter att fri- och rättighetsskyddet inom det samarbetsområde till vilket överlåtelsen sker motsvarar det som ges i RF och i den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Riksdagen beslutar om sådan överlåtelse genom beslut varom minst tre fjärdedelar av de röstande förener sig. Riksdagens beslut kan också fattas i den ordning som gäller för stiftande av grundlag. Ordningen för stiftande av grundlag regleras i 8 kap. 15 § RF.

En fråga om överlåtelse till EU kan, i likhet med frågor om överlåtelse till icke svenska organ i allmänhet, bli föremål för beslutande folkomröstning (jfr prop. 1978/79:195 s. 53, bet. KU 1978/79:39 s. 19). Detta gäller

under förutsättning att riksdagens beslut om överlåtelse fattas i den ordning som gäller för stiftande av grundlag och yrkande om folkomröstning framställs av minst en tiondel av riksdagens ledamöter och minst en tredjedel av ledamöterna röstar för bifall till yrkandet. Folkomröstning kan även hållas när riksdagens beslut om överlåtelse till EU fattas enligt den ordning som föreskriver beslut med kvalificerad majoritet (3/4). Folkomröstningen blir då rådgivande och måste beslutas av en enkel riksdagsmajoritet (jfr 8 kap. 4 § första stycket RF).

Tidigare behandling av frågan om folkomröstning om svenskt medlemskap i EU samt frågan om debatt om EU:s framtid

Våren 2006 behandlade konstitutionsutskottet frågor om folkomröstning om svenskt medlemskap i EU samt yrkanden om initiativ till debatt om EU:s framtid (bet. 2005/06:KU23). Utskottet ansåg att det inte fanns skäl att föregripa resultatet av de processer som skulle föregå mötet mellan stats- och regeringscheferna första halvåret 2006. Motionerna avstyrktes.

Tidigare behandling av frågan om folkomröstning om EU:s konstitution

Riksdagen har tidigare behandlat motioner om hållande av folkomröstning i samband med beslut om överlåtelse till EU. Hösten 2001 avstyrkte sammansatta konstitutions- och utrikesutskottet motioner om att Nicefördraget skulle underställas medborgarna i en folkomröstning (bet. 2001/02:KUU1). Utskottet ville bl.a. framhålla att det i likhet med regeringen inte kunde finna att samarbetet inom EU ändrar karaktär på något avgörande sätt genom Nicefördraget, och utskottet konstaterade att Nicefördraget inte medförde några i sak omvälvande nyheter i förhållande till den omfattande rättsliga reglering som Sverige accepterat genom sin anslutning till EU. Vidare ville utskottet betona att samarbetet även fortsättningsvis skulle komma att förbli i grunden mellanstatligt. Utskottet hänvisade också till regeringsformens bestämmelse om att riksdagens beslut om överlåtelse av beslutanderätt till EG ska fattas med minst tre fjärdedels majoritet av de röstande, om det inte fattas i den ordning som gäller för stiftande av grundlag. Utskottet anförde att strängare krav således gäller för ett sådant beslut än för de beslut riksdagen vanligen fattar. Utskottet avstyrkte i betänkandet även en motion om att alla nya EU-fördrag som innebär maktöverföring till EU-nivån ska underställas medborgarna i en folkomröstning. Utskottet anförde att behovet av en folkomröstning måste avgöras på grundval av det materiella innehållet i det aktuella fördraget och i vilken grad det sker en överlåtelse av beslutanderätt till ett överstatligt organ. Frågan om en folkomröstning måste därför, menade utskottet, avgöras från fall till fall. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2001/02:92).

Hösten 2003 behandlade sammansatta konstitutions- och utrikesutskottet i betänkande 2003/04:KUU1 två partimotioner (v, mp) om att folkomröstning bör hållas i Sverige om det fördrag som blir resultatet av regeringskonferensen. Utskottet fann därvid ingen anledning att ställa sig bakom

förslaget om folkomröstning. Huruvida det framtida fördraget bör bli föremål för folkomröstning får enligt utskottet prövas av den riksdag som har att ta slutlig ställning till fördraget. Vidare anförde utskottet bl.a. att två regeringskonferenser har hållits sedan Sverige blev medlem i EU. Riksdagen har utan föregående folkomröstning haft att pröva om Amsterdamfördraget och Nicefördraget ska godkännas för svenskt vidkommande, och utskottet såg för stunden inte skäl till någon annan ordning för det kommande fördraget. Utskottet framhöll att det i riksdagen finns möjlighet till diskussion och kompromiss samt möjlighet att väga olika intressen mot varandra och finna en medelväg som de allra flesta kan vara nöjda med även om man inte har fått allt. Detta är riksdagens uppdrag i alla frågor. Utskottet menade att riksdagen bör ta det ansvaret och att riksdagen dessutom är väl skickad att ta det ansvaret. Utskottet hänvisade till regeringsformen och att den svenska folkstyrelsen förverkligas genom ett representativt och parlamentariskt statsskick, och den svenska traditionen lägger stor vikt vid de allmänna valen och vid det aktiva folkrörelsearbetet mellan valen. Utskottet menade att det därför vore naturligt att riksdagen också tar det slutliga ansvaret för prövningen.

I ett yttrande till utrikesutskottet under våren 2004 uttalade sig konstitutionsutskottet om en motion om att alla nya EU-fördrag som innebär maktöverföring till EU-nivån ska underställas medborgarna i en folkomröstning (yttr. 2003/04:KU4y). Utskottet redogjorde för vad sammansatta konstitutions- och utrikesutskottet anförde i sitt betänkande. Vidare uppmärksammade utskottet att en motion om folkomröstning om det fördrag som regeringskonferensen kommer fram till skulle komma att behandlas av utskottet i ett betänkande under samma år. Utskottet avstyrkte motionen som behandlades i yttrandet med hänvisning till tidigare ställningstagande.

Utrikesutskottet avstyrkte motionen med hänvisning till konstitutionsutskottets yttrande och sammansatta konstitutions- och utrikesutskottets tidigare ställningstagande (bet. 2003/04:UU10).

Vad gäller frågan om folkomröstning om EU:s konstitutionella fördrag erinrade utskottet i ett betänkande våren 2004 om att reglerna för överlåtelse av beslutanderätt till EU är utformade på ett sätt som säkerställer att varje beslut om sådan överlåtelse är väl förankrat. Beslut kan fattas antingen av riksdagen med stöd av en kvalificerad majoritet, nämligen genom beslut varom minst tre fjärdedelar av de röstande förenar sig, eller genom beslut som fattas i samma ordning som gäller för beslut om grundlagsändring. Detta gav enligt utskottets mening goda förutsättningar för en grundlig behandling och bred förankring av beslut som det som då var aktuellt. Bestämmelserna om rådgivande folkomröstningar bygger på förutsättningen att omröstningen är just rådgivande. I praktiken blir emellertid en sådan folkomröstning beslutande om riksdagspartierna i förväg binder sig för att följa folkomröstningsresultatet. Det är osäkert hur stort deltagandet i en folkomröstning i en sådan fråga skulle bli. En avgörande nackdel med en rådgivande omröstning i frågan vore enligt utskottets mening att

den skulle kunna komma att avgöras av en minoritet av väljarna i stället för av en bred riksdagsmajoritet. Det faktiska avgörandet skulle träffas på ett sätt som inte kunde sägas stå i överensstämmelse med syftet med det rådgivande folkomröstningsinstitutet, och majoritetskravet för överlåtelse skulle ställas lägre än vad som görs vid en riksdagsbehandling enligt gällande regler av frågor om överlåtelse av beslutanderätt. Med det anförda delade utskottet sammansatta konstitutions- och utrikesutskottets bedömning avseende folkomröstning om förslaget om nytt konstitutionellt fördrag för EU. Utskottet avstyrkte motionen (bet. 2003/04:KU19).

I likhet med vad sammansatta konstitutions- och utrikesutskottet tidigare hade uttalat (bet. 2003/04:KUU1 s. 44) slog utskottet i ett betänkande våren 2006 ännu en gång fast att varje medlemsstat själv, mot bakgrund av konstitutionella regler och traditioner, avgör hur prövningen av det konstitutionella fördraget ska ske. I enlighet med EU:s konstruktion avgör vidare varje land hur det vill hantera frågan. Utskottet betonade i anslutning därtill även vikten av att nationella parlament spelar en central roll såväl allmänt i EU-samarbetet som när det gäller offentlig debatt kring dessa frågor (bet. 2005/06:KU23).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att stats- och regeringscheferna i EU:s medlemsstater har beslutat att perioden av eftertanke ska fortsätta men att det nu krävs konkreta åtgärder. Som ett led i detta ska det tyska ordförandeskapet i rådet undersöka den möjliga framtida utvecklingen med sikte på att konkreta åtgärder ska vidtas under år 2008. I likhet med vad utskottet tidigare uttalat (bet. 2005/06:KU23) med hänvisning till vad det sammansatta konstitutions- och utrikesutskottet tidigare uttalat (bet. 2003/04:KUU1) vill utskottet återigen slå fast att varje medlemsstat själv, mot bakgrund av konstitutionella regler och traditioner, avgör hur prövningen av ett framtida konstitutionellt fördrag ska ske. Utskottet vill i anslutning härtill ånyo betona vikten av att nationella parlament spelar en central roll såväl i allmänt EU-samarbete som när det gäller offentlig debatt kring dessa frågor. Genom de bestämmelser för riksdagens arbete med EU-frågor som nyligen antagits har riksdagens roll i detta stärkts. I övrigt anser utskottet att det inte finns skäl att nu föregripa resultatet av den process som ordföranden i rådet kommer att inleda under våren 2007 och som kan leda till ett nytt reviderat förslag.

Sverige kommer givetvis att delta i denna process, och riksdagen väntas ta aktiv del. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2006/07:K261 (mp) yrkandena 1–4, 2006/07:K307 (c) yrkandena 1 och 2 samt 2006/07:K315 yrkandena 1 och 2.

Skydd mot diskriminering

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motioner om att regeringen ska ges till känna att den i EU-samarbetet liksom i andra internationella organisationsammanslagningar ska verka för att förebygga och motverka diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet. Med hänvisning till målsättningsstadgandet i 1 kap. 2 § regeringsformen anser utskottet att något sådant tillkännagivande inte behövs.

Jämför särskilt yttrande (fp, mp).

Motionerna

I motion 2006/07:U294 av Birgitta Ohlsson m.fl. (fp) yrkande 24 föreslås att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om EU:s insatser mot diskriminering. Enligt motionärerna bör Sverige på lämpligt sätt agera inom EU för att framtida satsningar mot diskriminering på ett bättre sätt beaktar diskriminering på grund av sexuell läggning. Det är enligt motionärerna särskilt viktigt att beakta de stora behov som finns i EU:s nya medlemsstater. I motion 2006/07:U294 av Birgitta Ohlsson m.fl. (fp) yrkande 25 föreslås att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om diskriminerande bestämmelser för personal inom EU:s olika organ samt andra organisationer på europeisk eller global nivå. I motionen anförs att Sverige i sammanhanget har ett ansvar att agera för likabehandling oavsett sexuell läggning.

Gällande ordning

I 1 kap. 2 § regeringsformen föreskrivs bl.a. att det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av sexuell läggning eller annan omständighet som gäller den enskilde som person. Paragrafen är ett målsättningsstadgande som ger uttryck för vissa särskilt viktiga mål för den samhällsliga verksamheten. Den ger däremot inte upphov till några rättigheter för medborgarna (prop. 1975/76:209 s. 128). I samband med att det nu aktuella skyddet för särskilt utsatta grupper skrevs in i grundlagsbestämmelsen (prop. 2001/02:72, bet. 2001/02:KU18, bet. 2002/03:KU6, rskr. 2002/03:15) uttalades att det är viktigt att Sverige även i framtiden kan vara ett föregångsland bl.a. när det gäller jämlikhet, delaktighet, tolerans och mänskliga rättigheter. Att skriva in skydd för olika utsatta grupper i det stadgande i grundlagen som ger uttryck för samhällets grundläggande värderingar ansågs ge en värdefull markering i det sammanhanget. Vidare anfördes att en uppräkningslista dessutom knyter an till vad som föreskrivs i olika internationella konventioner och i EG-fördraget. I motiven har också konstaterats att uppräkningslistan inte är uttömmande utan ska ses som exempel på olika åtskillnadsgrunder som omfattar grupper av män-

niskor som för närvarande riskerar eller rent faktiskt utsätts för diskriminering eller omotiverad särbehandling i samhället. Det åligger alltså det allmänna att motverka diskriminering även på grund av andra – liknande – osakliga omständigheter som gäller den enskilde som person, än de som uttryckligen har angetts (a. prop. s. 19 och 49).

Vid Europeiska rådets möte i Nice i december 2000 antogs en fri- och rättighetsstadga för unionen (EGT 18.12.2000, C 364/8 s. 7). Stadgan innehåller bl.a. bestämmelser om icke-diskriminering. Sålunda föreskrivs att all diskriminering på grund av bl.a. kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning ska vara förbjuden (artikel 21). Stadgan är endast en politisk deklaration utan juridiskt bindande verkan. Bestämmelserna i stadgan riktar sig, med beaktande av subsidiaritetsprincipen, till unionens institutioner och organ samt till medlemsstaterna endast när dessa tillämpar unionsrätten.

I det konstitutionella fördraget fördragsfästas EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna i del II i fördraget. Institutionerna, organen, myndigheterna och medlemsstaterna ska respektera rättigheterna, iakttå principerna och främja tillämpningen av dem i enlighet med sina respektive befogenheter och under iakttagande av gränserna för unionens befogenheter enligt andra delar av det konstitutionella fördraget (artikel II-111.1).

Tidigare behandling

Med anledning av motioner i ämnet uttalade konstitutionsutskottet i betänkande 2005/06:KU23 att det inte var nödvändigt med något tillkännagivande till regeringen. Mot bakgrund av målsättningsstadgandet i 1 kap. 2 § regeringsformen om att det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av bl.a. sexuell läggning eller annan omständighet som gäller den enskilde som person saknades enligt utskottet anledning att anta annat än att svenska representanter inom ramen för såväl EU-samarbetet som i andra internationella organisationssammanhang verkar för att förebygga och motverka diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet. Enligt utskottets mening var det därför inte nödvändigt med något tillkännagivande till regeringen med anledning av motionerna och avstyrkte motionen. Kammaren beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller vad det tidigare uttalat (bet. 2005/06:KU23) om att det mot bakgrund av 1 kap. 2 § regeringsformen, vari föreskrivs att det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av bl.a. sexuell läggning, inte är nödvändigt med något tillkännagivande till regeringen med anledning av motion 2006/07:U294 yrkandena 24 och 25 varför dessa avstyrks.

Insyn i arbetet i rådets arbetsgrupper

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår med hänvisning till det förestående arbetet i EU om öppenhetsfrågor att en motion om ökad insyn i EU:s arbetsgrupper avslås.

Motionen

I motion 2006/07:K232 av Hans Stenberg och Eva Sonidsson (båda s) föreslås att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om ökad demokratisk insyn i Europeiska unionens arbetsgrupper. Motionärerna anser att de folkvalda i Sverige först i ett sent skede får insyn i vilka frågor som bereds och vilken ståndpunkt som Sverige driver i de olika arbetsgrupperna inom EU. Motionärerna föreslår en modell som går ut på att alla arbetsgrupper årligen ska rapportera sitt arbete till berört utskott i riksdagen.

Gällande bestämmelser

Handlingar från EU-institutionerna

I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar finns bestämmelser om tillgång till EU-institutionernas handlingar.

I ingressen till förordningen anges under punkten 10 att Europaparlamentet, rådet och kommissionen för att öka öppenheten i institutionernas arbete bör bevilja tillgång såväl till handlingar som upprättats av institutionerna själva som till sådana de mottagit. I anslutning till detta hänvisas dock till att en medlemsstat enligt förklaring nr 35 som fogats till slutakten till Amsterdamfördraget kan begära att kommissionen eller rådet inte vidarebefordrar en handling som härrör från den staten till tredje part utan att medlemsstaten dessförinnan har lämnat sitt medgivande. I punkten 11 slås det fast att institutionernas samtliga handlingar i princip bör göras tillgängliga för allmänheten. Vissa allmänna och privata intressen bör emellertid skyddas genom undantagsbestämmelser.

Undantagsbestämmelserna finns i artikel 4 i förordningen och anger att institutionerna ska vägra ge tillgång till en handling om ett utlämnande skulle undergräva skyddet för det allmänna intresset i fråga om allmän säkerhet, försvar och militära frågor, internationella förbindelser, gemenskapens eller en medlemsstats finansiella, monetära eller ekonomiska politik, den enskildes privatliv och integritet, särskilt i enlighet med gemenskapslagstiftningen om skydd av personuppgifter. Institutionerna ska även vägra att ge tillgång till en handling om utlämnande skulle undergräva skyddet för en fysisk eller juridisk persons affärsintressen, inklusive immateriella

rättigheter, rättsliga förfaranden och juridisk rådgivning samt syftet med inspektioner, utredningar och revisioner, om det inte föreligger ett allmänintresse av utlämnandet.

Enligt uppgift från Regeringskansliet, Justitiedepartementet, kommer förslag till ändringar i förordningen att tas upp till förhandling under år 2007.

Handlingar hos svenska organ som myndigheter, regering och riksdag

För handlingar i Sverige gäller de svenska bestämmelserna om handlingsofentlighet i tryckfrihetsförordningen och sekretesslagen (1980:100).

Utskottets ställningstagande

Från Regeringskansliet har utskottet inhämtat uppgifter om att frågor om öppenhet och god förvaltning kommer att tas upp i rådet under år 2007. Utskottet utgår från att regeringen kraftfullt driver dessa frågor för ökad offentlighet, öppenhet och insyn. Mot denna bakgrund avstyrks motion 2006/07:K232 (s).

Europaparlamentets säte

Utskottets förslag i korthet

Utskottet förutsätter att regeringen stöder strävandena att Europaparlamentets flyttning mellan två orter ska upphöra och avstyrker en motion i frågan.

Motionen

I motion 2006/07:K208 av Rolf Gunnarsson (m) tas frågan om Europaparlamentets säte upp. Motionären föreslår att Europaparlamentets säte ska vara Bryssel och att parlamentets verksamhet inte som i dag ska vara delad mellan Bryssel och Strasbourg.

Gällande bestämmelser

Enligt ett protokoll till Amsterdamfördraget om lokaliseringen av säten för Europeiska gemenskapernas institutioner och vissa av deras organ och enheter samt för Europol ska Europaparlamentet ha sitt säte i Strasbourg där de tolv månatliga plenarsammanträdena, inklusive budgetsammanträdet, ska hållas. Extra plenarsammanträden ska hållas i Bryssel. Europaparlamentets utskott ska sammanträda i Bryssel. Europaparlamentets generalsekretariat och dess enheter ska vara kvar i Luxemburg (EGT 10.11.1997 C 340).

Tidigare behandling

Det sammansatta konstitutions- och utrikesutskottet har behandlat frågan om Europaparlamentets säte bl.a. i samband med att regeringens skrivelse 2003/04:13 Europeiska konventet om EU:s framtid jämte motioner behandlades hösten 2003. Det sammansatta utskottet anförde att det kan dela den irritation som framförs i några motioner över den rådande ordningen där parlamentet delar sin verksamhet mellan Bryssel och Strasbourg. Utskottet förutsatte att regeringen stödde alla strävanden att parlamentets permanenta flyttning mellan två orter skulle upphöra och ansåg att motioner i ämnet var tillgodosedda (bet. 2003/04:KUU1).

Utskottets ställningstagande

I likhet med vad det sammansatta konstitutions- och utrikesutskottet har uttalat (bet. 2003/04:KUU1) kan konstitutionsutskottet instämma i den kritik som framförs i motionen om den ordning där Europaparlamentet delar sin verksamhet mellan Bryssel och Strasbourg. Konstitutionsutskottet förutsätter att regeringen stöder alla strävanden att parlamentets kostsamma flyttning mellan två orter ska upphöra och anser att motion 2006/07:K208 (m) därmed är tillgodosedd och ska avstyrkas.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Folkomröstning om EU-medlemskap, punkt 1 (mp)

av Max Andersson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:K261 yrkande 1.

Ställningstagande

Sedan svenska folket röstade om ett medlemskap i EU har det hänt mycket. Det fördrag som gällde då har ändrats genom både Amsterdamfördraget och Nicefördraget. Det är därför nu dags för en ny omröstning om Sveriges medlemskap i EU. Om en majoritet visar sig vara mot medlemskap bör Sverige omedelbart inleda förhandlingar om utträde. Detta bör med bifall till motion 2006/07:K261 yrkande 1 ges regeringen till känna.

2. Initiativ till ett nytt fördrag, punkt 2 (mp)

av Max Andersson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:K261 yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Sverige bör ta initiativ till en bred debatt om EU:s framtid. Folkomröstningarna i Nederländerna och Frankrike har resulterat i ett nej till konstitutionen. Deras nej ska behandlas på samma sätt som t.ex. Spaniens ja, och det kan inte krävas att folkomröstningarna görs om. En sådan behandling av folkomröstningsresultat innebär bara att det avstånd som finns mellan EU och vanliga människor riskerar att öka. Det konstitutionella fördraget måste skrivas om. Det leder bl.a. till ökad EU-militarisering, mer makt åt

EU-institutionerna och ökad överstatlighet. I stället för att till varje pris driva igenom konstitutionen bör det inledas en debatt om EU:s framtid samt en process för att ta fram ett nytt dokument om bl.a. grunder för och maktfördelning inom EU-samarbetet. Ambitionen om en centralstat måste då läggas åt sidan. Detta bör med bifall till motion 2006/07:K261 yrkandena 2 och 3 ges regeringen till känna.

3. Folkomröstning om konstitutionen, punkt 3 (v, mp)

av Marianne Berg (v) och Max Andersson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2006/07:K261 yrkande 4 och 2006/07:K315 yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Utgångspunkten är att en konstitution för EU-samarbetet måste arbetas om helt. Oavsett om det nya förslaget innebär att konstitutionen arbetas om i sin helhet eller om det bara görs mindre justeringar i den nu framtagna konstitutionen måste ett nytt förslag till konstitution underställas en svensk folkomröstning. Detta bör med bifall till motionerna 2006/07:K261 yrkande 4 och 2006/07:K315 yrkandena 1 och 2 ges regeringen till känna.

Särskilt yttrande

Skydd mot diskriminering, punkt 5 (fp, mp)

Mauricio Rojas (fp) och Max Andersson (mp) anför:

Sverige bör på lämpligt sätt agera inom EU för framtida satsningar mot diskriminering som på ett bättre sätt beaktar diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet. Särskilt viktigt är att beakta de stora behov som finns i EU:s nya medlemsländer.

Fortfarande förekommer det regler som särbehandlar homo- och bisexuella negativt när det gäller anhörigförmåner och andra familjerelaterade bestämmelser inom såväl EU:s olika organ som andra organisationer på europeisk eller global nivå. Sverige har i sammanhanget ett ansvar att agera för likabehandling oavsett sexuell läggning.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006

2006/07:K208 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om hanteringen av skattemedel inom EU.

2006/07:K232 av Hans Stenberg och Eva Sonidsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökad demokratisk insyn i Europeiska unionens arbetsgrupper.

2006/07:K261 av Ulf Holm och Max Andersson (båda mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en folkomröstning om svenskt medlemskap i EU.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige bör ta initiativ till en bred debatt om EU:s framtid.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om de frågeställningar ett sådant initiativ bör innehålla.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utlysa en folkomröstning om EU-konstitutionen.

2006/07:K307 av Sven Bergström m.fl. (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett smalare men vassare EU.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en genomgripande folklig debatt inför ett eventuellt godkännande av en ny EU-grundlag.

2006/07:K315 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att den nya riksdagen inte kan anses ha mandat att fatta beslut om att ratificera en omförhandlad konstitution i EU utan vägledning av en föregående folkomröstning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att varken riksdag eller regering bör medverka till att delar av den fallna konstitutionen antas.

2006/07:U294 av Birgitta Ohlsson m.fl. (fp):

24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om EU:s insatser mot diskriminering.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om diskriminerande bestämmelser för personal inom EU:s olika organ samt andra organisationer på europeisk eller global nivå.